

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA FILOLOGICZNEGO W OKRESIE 14 WRZEŚNIA 2011–25 WRZEŚNIA 2013

W okresie sprawozdawczym Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Filologicznego działał w składzie: prezes – dr hab. Andrzej Budzisz, prof. KUL, wiceprezesa – prof. dr hab. Krystyna Bartol, prof. dr hab. Kazimierz Korus, prof. dr hab. Jerzy Styka, skarbnik – dr Iwona Wieżel, sekretarz – dr Agata Łuka, kanclerz – dr hab. Hubert Wolanin, prof. UJ, członkowie – dr Tamara Roszak, prof. dr hab. Elżbieta Wesołowska, prof. dr hab. Krzysztof Głombiowski, dr Przemysław Marciniak, dr hab. Cyprian Mielczarski, prof. UW, dr Krzysztof Morta, dr hab. Krzysztof Narecki, prof. KUL, dr Rafał Rosół, dr hab. Sławomir Wyszomirski, prof. UMK, przewodniczący Komisji Nagród i Wyróżnień – prof. dr hab. Marian Szarmach, przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady Języka Łacińskiego – prof. dr hab. Marian Szarmach, kierownik organizacyjny Komitetu Głównego Olimpiady Języka Łacińskiego – mgr Anna Zawalska; redaktor „Eos” – dr hab. Jakub Pigoń, prof. UW, przewodniczący Komisji Rewizyjnej – dr Aleksandra Klęczar, członkowie Komisji Rewizyjnej – dr Barbara Bibik, dr Sławomira Brud, dr Małgorzata Górską, dr Mariusz Zagórski, przewodniczący Sądu Koleżeńskiego – prof. dr hab. Jerzy Danielewicz, członkowie Sądu Koleżeńskiego – dr hab. Jadwiga Czerwińska, prof. UŁ, prof. dr hab. Wanda Popiak, dr hab. Tadeusz Aleksandrowicz, prof. UŚ, prof. dr hab. Juliusz Domański, prezesa Kół Terenowych: dr Tomasz Mojsik (Białystok), dr Agnieszka Witeczak (Gdańsk), dr Anna Kucz (Katowice), dr hab. Antoni Bobrowski, prof. UJ (Kraków), dr hab. Agnieszka Dziuba, prof. KUL, a od 28.05.2013 dr Agata Łuka (Lublin), mgr Teresa Macjon (Łódź), dr Magdalena Stuligrosz (Poznań), dr Małgorzata Cieśluk (Szczecin), dr hab. Przemysław Nehring, prof. UMK (Toruń), prof. dr hab. Adam Tadeusz Łukaszewicz (Warszawa), dr Małgorzata Wróbel, a od 19 czerwca 2013 dr Barbara Hartleb-Kropidło (Wrocław).

W okresie sprawozdawczym odbyły się cztery posiedzenia Zarządu Głównego: 14 kwietnia i 15 września 2012 oraz 20 kwietnia i 15 czerwca 2013 r. Posiedzenia miały miejsce w Warszawie.

Podczas posiedzenia 14 kwietnia 2012 Zarząd Główny przyjął sprawozdanie z olimpiady języka łacińskiego 2011/2012 sporządzone przez mgr Annę Zawalską. W olimpiadzie 2011/2012 wzięło udział ok. 10% mniej szkół niż

w roku poprzednim (2011: 138 szkół, 2012: 125 szkół) i 20% mniej uczniów, niż rok wcześniej (2011: 653 osoby, 2012: 552 osoby). Pierwsze miejsce zajął uczeń Liceum Ogólnokształcącego Marynarki Wojennej w Gdyni z wynikiem 112 punktów na 115 możliwych. Do Arpino pojechało 5 osób (w roku poprzednim 8 osób). Wzrosły koszty organizacyjne olimpiady, ale suma przyznanych pieniędzy była taka sama, jak przed rokiem. Dwukrotnie podróżował wyjazd do Arpino (z 50 do 100 euro od osoby). Prof. Przemysław Nehring przypomniał działania fundacji *Traditio Europae*, mające na celu zmianę sytuacji łaciny w liceach i wprowadzenie jej w gimnazjach. Podczas posiedzenia omówiono również planowane zmiany w statucie PTF, przedstawiając propozycje zmian nadesłane przez ośrodek poznański oraz sugestie i wątpliwości ośrodków warszawskiego, krakowskiego i lubelskiego. Została ponadto zaprezentowana aktualizowana strona internetowa (www.ptf.edu.pl). Padła propozycja stworzenia logo czy też emblematu PFT, a prof. Wesołowska poinformowała zebranych o możliwości nieodpłatnego zlecenia tego zadania zaprzyjaźnionemu grafikowi komputerowemu. Zarząd przyjął również sprawozdanie z działalności „Eos”, zaprezentowane przez prof. Jakuba Pigionia, który omówił działalność wydawnictwa i przedstawił najbliższe plany „Eos”, przypominając o projekcie wydania na płycie CD dwudziestu pięciu wybranych artykułów w przekładzie na język angielski, z okazji zbliżającej się publikacji setnego numeru czasopisma. Prof. Krystyna Bartol przedstawiła pismo z 2 kwietnia 2012, będące odpowiedzią na skierowany do ministerstwa 18 lutego 2012 wniosek o zmniejszenie minimum kadrowego, który to wniosek złożono z załącznikiem dotyczącym efektów kształcenia na kierunku filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie (ang. Classics). W odpowiedzi tej poinformowano Panią Profesor jako Przewodniczącą Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej, że propozycje zostały przekazane do zaopiniowania Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Prof. Nehring natomiast poinformował zebranych, że propozycję utworzenia kierunku filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie oraz proponowane przez PTF efekty kształcenia na tym kierunku zostały przyjęte przez Komisję Senacką UMK w Toruniu. Prezes ZG PTF prof. Andrzej Budzisz poinformował zebranych o skierowanych do MEN i KRASP pismach protestujących przeciw projektowi Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, zagrażającemu i tak osłabionej pozycji języka łacińskiego w szkołach średnich i na studiach wyższych. Propozycja wystosowania takiego pisma padła podczas spotkania ZG PTF z Dyrektorami Instytutów, Kierownikami i Kuratorami Katedr Filologii Klasycznej dnia 19 marca 2011 w Warszawie. Pismo, przygotowane przez prezesa PTF, prof. Andrzeja Budzisz, a uzupełnione przez prof. Przemysława Nehringa, wysłano w maju 2011. Autorzy podkreślili w nim, że mała popularność łaciny wśród uczniów szkół średnich wynika przede wszystkim z tego, iż nauczanie tego przedmiotu odbywa się w bardzo nikłym procencie polskich szkół średnich, a i to w bardzo ograniczonym zakresie godzinowym,

a w związku z tak małą liczbą maturzystów zdających egzamin z tego przedmiotu znajduje się on też rzadko wśród wymogów rekrutacyjnych ustalanych przez szkoły wyższe. Przypomniano również, że Polskie Towarzystwo Filologiczne w rozmowach z przedstawicielami odpowiednich ministerstw wielokrotnie podejmowało wysiłki, aby przywrócić łacinie należną jej rolę, jaką cieszy się dotąd w większości krajów Unii Europejskiej, zwłaszcza w krajach zachodnich, podczas gdy w Polsce cały czas następuje wycofywanie łaciny ze szkół. Wskazano, że tylko zdecydowane działanie Ministerstwa może ten szkodliwy proces zatrzymać. Na przykładzie innych państw widać, iż nauczanie łaciny nie stoi w sprzeczności z nowoczesną edukacją, a argument ekonomiczny w tym wypadku jest całkowicie nie na miejscu, tym bardziej, że w dobie obowiązywania Deklaracji Bolońskiej, której sygnatariusze ogromną wagę przywiązują do mobilności studentów, także międzynarodowej, absolwenci polskich szkół średnich pragnący podjąć studia humanistyczne na europejskich uczelniach stawiani są przez nasz system edukacyjny na wyraźnie gorszej pozycji od ich kolegów wykształconych w szkolnictwie większości krajów Unii Europejskiej. Dlatego zdaniem polskich filologów klasycznych nie tylko należy utrzymać możliwość zdawania języka łacińskiego i kultury antycznej jako przedmiotu na maturze, ale wyraźnie dowartościować łacinę traktując ją jako przedmiot obligatoryjny dla wszystkich uczniów liceów ogólnokształcących wybierających profile humanistyczne. Zarząd Główny PTF zebrał również podpisy od pracowników Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Muzeum Narodowego w Szczecinie, Książnicy Pomorskiej, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu w Białymstoku, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Narodowego Centrum Nauki, Polskiej Akademii Umiejętności, PAN Biblioteki Gdańskiej oraz Prezydenta Miasta Gdyni. Podpisy wysłano wraz z pismami zawierającymi apel o wprowadzenie łaciny do szkół. Jednakże ani MEN, ani KRASP nie odniosły się merytorycznie do tej akcji.

26 lipca 2012 nastąpiła rejestracja sądowa Zarządu Głównego PTF. Procedura uaktualnienia danych ZG PTF okazała się żmudna i czasochłonna głównie z powodu długotrwałego oczekiwania na rozpatrzenie wniosku i kilkakrotne żądanie przez sąd kolejnych poprawek i uzupełnień. Ostateczna rejestracja nastąpiła po tym, jak sprawę wzięła w swoje ręce mec. Katarzyna Pecyna-Bądos, radca prawny KUL, która po już którymś z rzędu odrzuceniu wniosku ZG PTF przez sąd w Krakowie udała się tam osobiście i wykryła, że sąd nigdy nie przeczytał składanych Zarząd dokumentów do końca, przy czym za każdym razem wytykał inne błędy. 26 lipca 2012 Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wpisał PTF w Krajowym Rejestrze Sądowym, a 30 listopada 2012 korekty błędu popełnionego przez sąd krakowski dokonał Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie (nr KRS: 0000129663).

O rejestracji ZG PTF w sądzie poinformowano Zarząd podczas spotkania 15 września 2012. Omówiono również zmiany w statucie PTF, następnie sytuację PTF w stowarzyszeniu Euroclassica oraz sprawy finansowe PTF. Dofinansowanie do „Eos” wyniosło 36 tysięcy złotych (tyle samo, ile przed rokiem). Zarząd zaproponował zwiększenie kwoty składki rocznej we wszystkich Kołach Terenowych (taki wniosek upadł podczas Walnego Zgromadzenia PTF w 2009), zachęcał również do starania się o granty, które są dla PTF ratunkiem finansowym. Dr Rafał Rosół poinformował zebranych o możliwości uzyskania pieniędzy (ok. 8 tysięcy złotych) na popularyzację nauki; o granty tego typu nie może się starać uniwersytet, ale może się starać stowarzyszenie. W przypadku PTF o taki grant występuje prezes PTF. Przedstawiono propozycję terminu i tematu Walnego Zgromadzenia ZG PTF w Gdańsku w roku 2013 („Epika antyczna i jej kontynuacje w literaturze nowołacińskiej i bizantyńskiej”). Na prośbę prof. Huberta Wolanina Zarząd podjął uchwałę dotyczącą zgłoszenia za pośrednictwem PTF powieści Jacka Hajduka „Pliniusz Młodszy” do konkursu „Nagroda Literacka Gdynia 2013”, jako książki wpisującej się w popularyzację antyku. Prawo do zgłaszania książek do tej nagrody mają wydawnictwa i instytucje kultury. Prof. Krystyna Bartol przypomniała, że wniosek skierowany w lutym 2012 r. przez Komitet Nauk o Kulturze Antycznej do Ministerstwa Edukacji Narodowej, dotyczący zmniejszenia minimum kadrowego, złożony wraz z załącznikiem dotyczącym efektów kształcenia na kierunku filologia klasyczna i studia śródziemnomorskie (ang. Classics) został przekazany do zaopiniowania Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W lipcu 2012 Komisja Kształcenia zarekomendowała opracowane przez PTF efekty kształcenia jako wzorcowe. Nie obligują one poszczególnych ośrodków do ich wprowadzania, ale można je wykorzystywać. Natomiast w sprawie zmniejszenia minimum kadrowego Ministerstwo się nie wypowiedziało.

Podczas posiedzenia 20 kwietnia 2013 Zarząd Główny przyjął sprawozdanie z olimpiady języka łacińskiego przedstawione przez mgr Annę Zawalską. Prezes przekazał Zarządowi informację prof. Mariana Szarmacha o jego rezygnacji z funkcji przewodniczącego Komitetu Głównego Olimpiady Języka Łacińskiego wraz z nową kadencją władz PTF. Odczytano komunikat dr Iwony Wieźel dotyczący międzynarodowej wymiany studentów w ramach programu Erasmus. Prof. Przemysław Nehring i dr Barbara Bibik poinformowali o przyznaniu przez fundację *Traditio Europae* nagrody dla najlepszego nauczyciela języka łacińskiego w Polsce. Nagroda zostanie przyznana po raz drugi, jej wysokość to tysiąc złotych. Ustalono, że każde koło terenowe może zgłosić jednego kandydata, nadsyłając propozycje kandydatów wraz z opisem ich osiągnięć.

Podczas posiedzenia 15 czerwca 2013 zgromadzeni omówili zmiany wprowadzone do statutu PTF. Propozycje zmian zostały uprzednio nadesłane przez Koło Gdańskie, Katowickie, Krakowskie, Poznańskie i Toruńskie i wprowadzone przez prof. Andrzeja Budzisa wraz z jego własnymi propozycjami zmian

po konsultacji z prawnikiem, mec. Katarzyną Pecyną-Bądos. Omówiono również porządek obrad ZG PTF podczas walnego zgromadzenia PTF w Gdańsku w dniach 26–28 września 2013. Z powodu braku quorum nie odbyło się planowane głosowanie na najlepszego nauczyciela języka łacińskiego w Polsce. Kandydatów do nagrody zgłosiło sześć kół terenowych: Koło Gdańskie mgr Ewę Lenz, Koło Krakowskie mgr Marię Prucnal, Koło Lubelskie mgr Alinę Dejnekę, Koło Łódzkie mgr Małgorzatę Lisowską, Koło Poznańskie mgr Karolinę Szybkę-Kmieciak, Koło Toruńskie mgr Elżbietę Skórcz. Głosowanie zostało przełożone na czas walnego zgromadzenia w Gdańsku.

W ramach współpracy międzynarodowej Zarząd Główny PTF utrzymywał kontakt z organizacją Euroclassica, dbającą o podtrzymywanie tradycji nauczania języków klasycznych i kultury antycznej oraz ugruntowanie jej pozycji wśród innych dyscyplin humanistycznych. Zarząd współpracuje też z polską fundacją *Traditio Europae*, odnoszącą liczne sukcesy w swych różnorodnych działaniach mających na celu popularyzację wiedzy o kulturze antycznej i eksponowanie jej roli w kształtowaniu wspólnej tradycji europejskiej. PTF pozyskiwało również środki na dofinansowanie czasopisma „Eos” oraz na realizację grantów naukowych. Są to: grant mgr Ałły Brzozowskiej „Edycja spuścizny literackiej biskupa płockiego Erazma Ciołka”, grant prof. Piotra Beringa „Dofinansowanie konferencji i imprez towarzyszących: 14th Triennial Colloquium of the Société Internationale pour l'Étude du Théâtre Médiéval (SITM)” oraz grant dra Rafała Rosoła „Organizacja finału VII oraz edycji VIII Konkursu Wiedzy o Antyku, adresowanego do uczniów gimnazjów oraz liceów z terenu Wielkopolski”. Z pozyskanych przez PTF środków na dofinansowanie czasopisma „Eos” opublikowano jego tom 97 w dwóch zeszytach, tom 98 w dwóch zeszytach oraz tom 99 w dwóch zeszytach, trwa proces wydawniczy wkładki do setnego numeru „Eos” („Wkładka do jubileuszowego rocznika Eos. Przekład i publikacja 25 artykułów ogłoszonych w języku polskim od założenia czasopisma w 1894 r.”). W marcu 2013 r. PTF złożyło wniosek o przyznanie środków finansowych na publikację tomu 100 „Eos” w dwóch zeszytach.

Prezes Zarządu Głównego PTF
dr hab. Andrzej Budzisz, prof. KUL

Sekretarz Zarządu Głównego PTF
dr Agata Łuka